KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2015/346

(2015. gada 9. februāris),

ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju piešķir atkāpi, kuru tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti

(izziņots ar dokumenta numuru C(2015) 542)

(Autentisks ir tikai teksts angļu valodā)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti [1], un jo īpaši tās III pielikuma 2. punkta trešo daļu,

tā kā:

(1) Ja kūtsmēslu daudzums, ko dalībvalsts ir paredzējusi izmantot uz vienu hektāru gadā, atšķiras no Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un minētās daļas a) apakšpunktā norādītā, minētais daudzums jānosaka tā, lai nekavētu minētās direktīvas 1. pantā noteikto mērķu sasniegšanu, un jāpamato ar objektīviem kritērijiem, piemēram, ilgiem veģetācijas periodiem un kultūrām ar lielu slāpekļa patēriņu.

(2) Komisija 2007. gada 14. decembrī pieņēma Lēmumu 2007/863/EK [2], ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti, un ar šo lēmumu saimniecībās, kurās vismaz 80 % ir zālaugu platības, atļāva izmantot kūtsmēslus apmērā, kas nepārsniedz 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā, ievērojot konkrētus nosacījumus.

(3) Komisija 2011. gada 24. februārī pieņēma Lēmumu 2011/128/ES [3], ar kuru grozīja Lēmumu 2007/863/EK un pagarināja atkāpes termiņu līdz 2014. gada 31. decembrim.

(4) Atkāpe, kuru piešķīra ar Lēmumu 2007/863/EK, kurā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2011/128/ES, 2013. gadā attiecās uz 145 saimniecībām, kas atbilst aptuveni 0,59 % no kopējā saimniecību skaita un 0,42 % no lauksaimniecībā izmantojamās zemes kopējās platības.

(5) Apvienotā Karaliste 2014. gada 10. oktobrī iesniedza Komisijai pieprasījumu attiecībā uz Ziemeļīrijas reģionu, lūdzot piešķirt atkāpi atbilstīgi Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta trešajai daļai.

(6) Saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 3. panta 5. punktu Apvienotā Karaliste attiecībā uz Ziemeļīrijas reģionu piemēro rīcības programmu visā tās teritorijā.

(7) Komisijas ziņojumā Padomei un Eiropas Parlamentam par to, kā īstenota Direktīva 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti, laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam, pamatojoties uz dalībvalstu sniegtajiem ziņojumiem, norādīts, ka Apvienotajā Karalistē attiecībā uz Ziemeļīrijas reģionu visās gruntsūdeņu monitoringa stacijās vidējās nitrātu koncentrācijas ir mazākas par 50 mg/l un 93 % gruntsūdeņu monitoringa staciju vidējās nitrātu koncentrācijas ir mazākas par 25 mg/l. Attiecībā uz virszemes ūdeņiem visās monitoringa stacijās vidējās nitrātu koncentrācijas ir mazākas par 25 mg/l.

---

[1] OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.

[2] Komisijas 2007. gada 14. decembra Lēmums 2007/863/EK, ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 337, 21.12.2007., 122. lpp.).

[3] Komisijas 2011. gada 24. februāra Lēmums 2011/128/ES, ar kuru groza Lēmumu 2007/863/EK, ar ko Apvienotajai Karalistei attiecībā uz Ziemeļīriju piešķir atkāpi, ko tā pieprasījusi atbilstīgi Padomes Direktīvai 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti (OV L 51, 25.2.2011., 21. lpp.).

(8) Pēdējos gados ir samazinājies mājlopu skaits un ķīmisko mēslošanas līdzekļu izmantošana. Salīdzinot 2004. līdz 2007. gada laikposmu ar 2008. līdz 2011. gada laikposmu, liellopu, mājputnu un aitu skaits samazinājās attiecīgi par 5 %, 5 % un 10 %, savukārt cūku skaits palielinājās par 4 %. 2008. līdz 2011. gada laikposmā vidējais slāpekļa daudzums no kūtsmēsliem bija 117 kg/ha, kas ir samazinājums par 6,4 %, salīdzinot ar 2004. līdz 2007. gada laikposmu. Vidējā fosfora virsnorma laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam bija 13,6 kg/ha, kas salīdzinājumā ar laikposmu no 2004. līdz 2007. gadam ir samazinājums par 30,1 %. Slāpekļa mēslošanas līdzekļu vidējais izlietojums laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam samazinājās par 18,4 %, salīdzinot ar laikposmu no 2004. līdz 2007. gadam. Fosfora mēslošanas līdzekļu vidējais izmantojums laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam samazinājās par 53 %, salīdzinot ar laikposmu no 2004. līdz 2007. gadam.

(9) Ziemeļīrijā 93 % no lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem zālaugu platības. Kopumā ganību saimniecībās 42 % lauksaimniecības zemes tiek apstrādāta ekstensīvi un ganāmpulka blīvums ir mazāks par vienu mājlopu vienību uz hektāru, kā arī mēslošanas līdzekļu izmantojums ir zems, 37 % zemes tiek apstrādāta saskaņā ar agrovides programmām un tikai 24 % zemes apstrādā intensīvāk – ganāmpulka blīvumam sasniedzot divas mājlopu vienības uz hektāru. 5 % izmanto laukaugu audzēšanai. Vidējais ķīmisko mēslošanas līdzekļu izmantojums zālaugu platībās ir 79 kg slāpekļa uz hektāru un 5 kg fosfora uz hektāru.

(10) Ziemeļīrijai raksturīgs liels nokrišņu daudzums un tas, ka teritorijas lielāko daļu aizņem augsne ar sliktu drenāžu. Vājās drenāžas dēļ Ziemeļīrijas lielākajā daļā augsnes denitrifikācijas potenciāls ir samērā augsts, kas samazina nitrātu koncentrāciju augsnē un tādējādi arī izskalošanai pakļauto nitrātu daudzumu.

(11) Ziemeļīrijas klimats, kam raksturīgs vienmērīgs nokrišņu daudzums visu gadu un relatīvi neliels gada temperatūras izmaiņu diapazons, veicina samērā ilgu zāles veģetācijas periodu – no 270 dienām gadā austrumu piekrastes apgabalos līdz 260 dienām gadā centrālajā zemienē –, ja vien zeme tiek aktīvi apsaimniekota un apstrādāta.

(12) Izskatījusi pieprasījumu, ko Apvienotā Karaliste iesniegusi attiecībā uz Ziemeļīrijas reģionu, apsvērusi rīcības programmu un ņēmusi vērā pieredzi, kura gūta saistībā ar atkāpi, kura paredzēta Lēmumā 2007/863/EK, kas grozīts ar Lēmumu 2011/128/ES, Komisija uzskata, ka Ziemeļīrijas ierosinātais kūtsmēslu daudzums, kas atbilst 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā, nekavēs Direktīvas 91/676/EEK mērķu sasniegšanu, ja vien tiks ievēroti daži stingri nosacījumi.

(13) Ziemeļīrijas iesniegtā pamatojošā informācija liecina, ka ierosinātais daudzums 250 kg slāpekļa uz hektāru gadā no kūtsmēsliem saimniecībās, kurās ir vismaz 80 % zālaugu platību, ir pamatots ar objektīviem kritērijiem, piemēram, ilgiem veģetācijas periodiem un kultūraugiem, kam vajadzīgs daudz slāpekļa.

(14) Lēmums 2007/863/EK, kurā grozījumi izdarīti ar Lēmumu 2011/128/ES, zaudēs spēku 2014. gada 31. decembrī. Lai nodrošinātu, ka lauksaimnieki var turpināt izmantot atkāpes sniegtās priekšrocības, ir lietderīgi pieņemt šo lēmumu.

(15) Šajā lēmumā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar atzinumu, ko sniegusi Nitrātu komiteja, kura izveidota saskaņā ar Direktīvas 91/676/EEK 9. pantu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Apvienotās Karalistes 2014. gada 10. oktobra vēstulē attiecībā uz Ziemeļīriju pieprasīto atkāpi, kura tiek prasīta nolūkā atļaut lietot vairāk kūtsmēslu nekā paredzēts Direktīvas 91/676/EEK III pielikuma 2. punkta otrās daļas pirmajā teikumā un minētās daļas a) apakšpunktā, piešķir ar priekšnoteikumu, ka tiek ievēroti šajā lēmumā paredzētie nosacījumi.

2. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā izmanto šādas definīcijas:

1) "ganību saimniecības" ir saimniecības, kurās 80 % vai vairāk no lauksaimniecībā izmantojamās zemes, kurā var iestrādāt kūtsmēslus, aizņem zālājs;

2) "ganību mājlopi" ir liellopi (izņemot nobarojamos teļus), aitas, brieži, kazas un zirgi;

3) "zālājs" ir pastāvīga vai pagaidu zālaugu platība (pagaidu platības laiž atmatā uz laiku līdz četriem gadiem);

4) "zemes gabals" ir atsevišķs lauks vai lauku grupa, kas audzēto kultūraugu, augsnes tipa un mēslošanas prakses ziņā ir viendabīga.

3. pants

Darbības joma

Šo lēmumu piemēro ganību saimniecībām, katru gadījumu izskatot atsevišķi un ar priekšnoteikumu, ka tiek ievēroti 4., 5. un 6. pantā izklāstītie nosacījumi.

4. pants

Ikgadēja pieteikšanās un saistības

1. Lauksaimnieki, kas vēlas izmantot šajā lēmumā paredzēto atkāpi, ik gadu iesniedz pieteikumu kompetentajām iestādēm.

2. Līdztekus 1. punktā minētajai ikgadējai pieteikuma iesniegšanai viņi rakstiski apņemas izpildīt 5. un 6. pantā paredzētos nosacījumus.

5. pants

Kūtsmēslu un citu mēslošanas līdzekļu izmantošana

1. No ganību mājlopiem iegūto kūtsmēslu daudzums, ko ik gadu izkliedē ganību saimniecību platībās, tostarp pašu dzīvnieku atstātie mēsli, nedrīkst pārsniegt kūtsmēslu daudzumu, kas satur 250 kg slāpekļa uz hektāru, ievērojot 2.–8. punktā paredzētos nosacījumus.

2. Kopējais slāpekļa ienesas daudzums nepārsniedz attiecīgajiem kultūraugiem plānoto nepieciešamo barības vielu daudzumu, ņemot vērā arī tā uzņemšanu no augsnes. Kopējais izmantotais slāpeklis jādiferencē, pamatojoties uz ganāmpulka blīvumu un zālaugu platību ražību.

3. Katrai saimniecībai ir mēslošanas plāns, kurā aprakstīta lauksaimniecības zemes gabalu augseka un plānotais kūtsmēslu un citu mēslošanas līdzekļu izmantojums. Šis plāns saimniecībā tiek sagatavots līdz katra kalendārā gada 1. martam (neieskaitot). Mēslošanas plānā obligāti norāda šādus datus:

a) augsekas plānu, kurā uzrādīta to zemes gabalu platība, kuros aug zālaugi, un to zemes gabalu platība, kuros aug citi kultūraugi, kā arī shematiska karte, kurā norādīts atsevišķo zemes gabalu izvietojums;

b) mājlopu skaits, to turēšanas un kūtsmēslu uzkrāšanas sistēmas apraksts, norādot arī datus par kūtsmēslu krātuves tilpumu;

c) saimniecībā saražotā kūtsmēslu slāpekļa (atskaitot novietnēs un krātuvēs radušos zudumus) un fosfora aprēķins;

d) no saimniecības izvesto vai tai piegādāto kūtsmēslu daudzums, veids un raksturlielumi;

e) paredzamais kultūraugiem vajadzīgais slāpekļa un fosfora daudzums katrā zemes gabalā;

f) augsnes analīžu rezultāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora saturu, ja tādi ir pieejami;

g) tā mēslošanas līdzekļa veids, kuru plānots izmantot;

h) aprēķins par slāpekļa un fosfora daudzumu, ko katrā zemes gabalā iestrādā ar kūtsmēsliem;

i) aprēķins par slāpekļa un fosfora daudzumu, ko katrā zemes gabalā iestrādā ar ķīmiskajiem mēslošanas līdzekļiem un citiem mēslošanas līdzekļiem.

Lai nodrošinātu saskaņotību starp šo plānu un faktisko lauksaimniecības praksi, mēslošanas plānu atjaunina ne vēlāk kā septiņas dienas pēc jebkādu izmaiņu ieviešanas lauksaimniecības praksē.

4. Katram lauksaimniekam ir jābūt mēslošanas pārskatam, tostarp informācijai par slāpekļa un fosfora ieneses uzskaiti un par piesārņoto ūdeņu apsaimniekošanu. To par katru kalendāro gadu iesniedz kompetentajai iestādei.

5. Katras tādas ganību saimniecības lauksaimnieks, kurai piemēro atkāpi, piekrīt tam, ka 4. panta 1. punktā minētajam pieteikumam, mēslošanas plānam un mēslošanas pārskatiem var veikt pārbaudi.

6. Katrs lauksaimnieks, kura saimniecībai piemēro atkāpi, regulāri veic augsnes slāpekļa un fosfora satura analīzi, lai nodrošinātu precīzu mēslošanu.

Paraugu ņemšana un analīze jāveic vismaz reizi četros gados visos lauksaimniecības zemes gabalos, kuri augsekas un augsnes īpašību ziņā ir viendabīgi.

Veic vismaz vienu analīzi uz katriem pieciem lauksaimniecības zemes hektāriem.

Augsnes slāpekļa un fosfora satura analīžu rezultāti ir pieejami katrā saimniecībā, kurai piemēro atkāpi.

7. Kūtsmēslus nedrīkst izkliedēt rudenī pirms zāles audzēšanas.

8. Katras tādas ganību saimniecības lauksaimnieks, kurai piemēro atkāpi, nodrošina, ka fosfora bilancē, kas aprēķināta saskaņā ar kompetentās iestādes noteikto metodiku, fosfora virsnorma nepārsniedz 10 kg uz hektāru gadā.

6. pants

Zemes apsaimniekošana

1. Vismaz 80 % no saimniecību platībām, kurās var iestrādāt kūtsmēslus, audzē zāli.

2. Lauksaimnieki, kas izmanto individuālo atkāpi, veic šādus pasākumus:

a) pagaidu zālaugu platības uzar pavasarī;

b) visu veidu augsnēs pēc zālāja uzaršanas tūlīt sēj tādus kultūraugus, kas uzņem daudz slāpekļa;

c) augsekā neiekļauj pākšaugus vai citus augus, kas saista atmosfēras slāpekli.

3. Tomēr 2. punkta c) apakšpunkts neattiecas uz āboliņu zālaugu platībās, kurās āboliņa ir mazāk nekā 50 %, vai uz citiem pākšaugiem ar zāles pasēju.

7. pants

Citi pasākumi

Šo atkāpi piemēro, neskarot pasākumus, kas vajadzīgi, lai ievērotu citus ES tiesību aktus vides jomā.

8. pants

Monitorings

1. Kompetentā iestāde nodrošina, ka par katru apgabalu tiek izveidotas un ik gadu atjauninātas kartes, kurās attēlota ganību saimniecību procentuālā daļa, mājlopu procentuālā daļa un lauksaimniecības zemes procentuālā daļa, uz ko attiecas individuālās atkāpes, kā arī kartes par vietējo zemes izmantojumu.

2. Lai nodrošinātu datus par slāpekļa un fosfora koncentrācijām augsnes ūdeņos, minerālo slāpekli augsnes profilā un nitrātu koncentrācijām pazemes un virszemes ūdeņos, gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, veic augsnes, virszemes un pazemes ūdeņu monitoringu. Monitoringu veic saimniecības laukos un ar lauksaimniecisko darbību saistītā monitoringa sateces baseinos. Monitoringa objekti aptver galvenos augsnes tipus, intensitātes līmeni, mēslošanas prakses veidus un kultūraugu veidus.

3. Lauksaimnieciskajos sateces baseinos, kas atrodas visvairāk apdraudēto ūdensobjektu tuvumā, veic pastiprinātu ūdens monitoringu.

4. Saimniecībās, kam piemēro individuālās atkāpes, veic apsekojumus par vietējo zemes izmantojumu, augseku un lauksaimniecības praksi. Iegūto informāciju un datus no barības vielu analīzes, kas minēta 5. panta 6. punktā, un monitoringa, kas minēts šā panta 2. punktā, izmanto nitrātu un fosfora zudumu apmēra modelēšanas aprēķinos par saimniecībām, kam piemēro atkāpi.

9. pants

Kontroles

1. Kompetentās iestādes nodrošina, ka visiem atkāpes pieteikumiem piemēro administratīvo kontroli. Ja kontroles rezultāti liecina, ka 5. un 6. pantā paredzētie nosacījumi nav ievēroti, par to informē pieteikuma iesniedzēju. Šādā gadījumā pieteikumu uzskata par noraidītu.

2. Pamatojoties uz riska analīzi, iepriekšējo gadu kontroļu rezultātiem un to tiesību aktu piemērošanas vispārējo izlases veida pārbaužu rezultātiem, ar ko īsteno Direktīvu 91/676/EEK, izveido klātienes inspekciju programmu. Klātienes inspekcijas veic vismaz 5 % saimniecību, kurām piemēro individuālo atkāpi, ar mērķi pārbaudīt, vai tiek izpildīti šā lēmuma 5. un 6. pantā izklāstītie nosacījumi. Ja pārbaudēs tiek konstatēta neatbilstība nosacījumiem, lauksaimnieku par to informē. Šo informāciju ņem vērā, pieņemot lēmumu par atkāpes pieprasījumu nākamajā gadā.

3. Kompetentajām iestādēm piešķir pilnvaras un līdzekļus, kas vajadzīgi, lai pārbaudītu atbilstību atkāpei, kura piešķirta ar šo lēmumu.

10. pants

Ziņošana

Kompetentās iestādes katru gadu līdz jūnijam iesniedz ziņojumu, kurā ietverama šāda informācija:

1) kartes, kurās attēlota saimniecību procentuālā daļa, mājlopu procentuālā daļa un lauksaimniecības zemes procentuālā daļa, uz ko attiecas individuālās atkāpes, par katru apgabalu, kā arī kartes par vietējo zemes izmantojumu, kas minētas 8. panta 1. punktā;

2) pazemes un virszemes ūdeņu monitoringa rezultāti attiecībā uz nitrātu koncentrācijām, tostarp informācija par ūdens kvalitātes tendencēm, gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, kā arī dati par atkāpes ietekmi uz ūdens kvalitāti, kā minēts 8. panta 2. punktā;

3) augsnes monitoringa rezultāti attiecībā uz slāpekļa un fosfora koncentrācijām augsnes ūdeņos un minerālo slāpekli augsnes profilā gan apstākļos, kad atkāpi piemēro, gan apstākļos, kad to nepiemēro, kā minēts 8. panta 2. punktā;

4) kopsavilkums un novērtējums par datiem, kas iegūti pastiprinātā ūdeņu monitoringa procesā, kurš minēts 8. panta 3. punktā;

5) 8. panta 4. punktā minēto vietējā zemes izmantojuma, augsekas un lauksaimniecības prakses apsekojumu rezultāti;

6) 8. panta 4. punktā minēto modelēšanas aprēķinu rezultāti par nitrātu un fosfora zudumu attiecībā uz saimniecībām, kam piemēro individuālo atkāpi;

7) atkāpes nosacījumu ievērošanas novērtējums, kura pamatā ir pārbaudes saimniecību līmenī, un informācija par saimniecībām, kas nav ievērojušas nosacījumus, pamatojoties uz 9. panta 1. un 2. punktā minēto administratīvo pārbaužu un klātienes inspekciju rezultātiem.

11. pants

Piemērošana

Šo lēmumu piemēro saistībā ar *SR 2014 Nr. 307 – Nitrates Action Programme Regulations (Northen Ireland) 2014*.

Šis lēmums zaudē spēku 2018. gada 31. decembrī.

12. pants

Šis lēmums ir adresēts Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei.

Briselē, 2015. gada 9. februārī

Komisijas vārdā –
Komisijas loceklis
Karmenu VELLA